

Öncesi ve Sonrası ile DEPREM ve Geleceğimiz Sempozyumu Yapıldı

(Sempozyum Sonuç Bildirgesi)

15 Kasım 1999 tarihinde Milli Kütüphane Konferans Salonu'nda, Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen "Öncesi ve Sonrası ile DEPREMİ ve Geleceğimiz" adlı sempozyum sonrasında; kamuoyuna deklerle edilmek üzere aşağıdaki "Sonuç Bildirgesi"¹¹ kaleme alınmıştır.

17 Ağustos 1999 Gölcük ve 12 Kasım 1999 Düzce depremlerinin, sanayi yatırımlarının ve dolaylı ile nüfus yoğunluğunun hayli yüksek olduğu yerleşim birimlerinde cereyan etmeleri nedeni ile can ve mal kaybı olağanüstü boyutlarda olmuş, bu durum tüm ulusumuzu derinden sarsarken ülke ekonomisini de olumsuz yönde etkilemiştir.

İnsanlık tarihi boyunca yaşanan onca deneyim ve günümüzdeki akademik-bilimsel çalışmalarla tüm boyutları ile bilinebilen bir doğa olayının afete dönüşmesi ile yaşanan gelişmeleri değerlendirerek, nedenlerini ortaya koymak ve olası çözüm önerilerini üretmek amacı ile düzenlenen sempozyum sonrasında tüm katılımcılar tarafından paylaşılan özgün sonuçlar, aşağıda ana başlıklar halinde sıralanmaktadır.

1) Halen mevcut bilimsel bilgi birikimi ve teknolojik olanaklar çerçevesinde depremler yer ve büyüklük olarak tahmin edilebilmesine rağmen, oluşum zamanı açısından kesin bir şekilde tarihlendirilememektedir.

Bu nedenle öncelik, kaçınılmaz bir doğa olayı olan depremin en az zararla karşılanabilmesi^ olanaklı kılacak çalışmalara verilmelidir.

2) Deprem bilimi bir çok disiplinin ortak çalışma alanını oluşturmaktadır. Bu konudaki çalışmaların başarıya ulaşabilmesi için, tüm ilgili disiplinlerin kesintisiz bir uyum içerisinde çalışması

TMMOB
JEOLOJİ
MÜHENDİSLERİ
ODASI

SEMPOZYUM

öncesi ve sonrası ile

DEPREM
ve geleceğimiz...

PROGRAM

- ▷ Açılış 09.30-10.00
- ▷ Sunumlar 10.00-12.30

Yönetici

Mutlu GÜLER, İMO Genel Sekreteri

Katılımcılar

Prof. Dr. Ali İNÇİÇİT, ODTÜ
Prof. Dr. Aykut BARDA, İTÜ
Prof. Dr. Ergin KASAPÖZÜ, İMÜ
Prof. Dr. Savaş KELEŞ, AÜSBF
Doç. Dr. Tuncay TAYMAZ, İTÜ

- ▷ Forum 14.00-17.00

Yönetici

Dr. Fuat ŞARÖÇLÜ, İMO

Katılımcılar

Deniz GENÇ, İMO
Dr. Erdal HERBECE, MTA
Doç. Dr. H. Sıgırd ÖZTAŞ, İTÜ
Doç. Dr. İlyas YILMAZER, İMO
Dr. İsmail KUZUÇU, MTA
Ramazan DEMİRTAŞ, İMO

15 Kasım 1999

MILLİ KÜTÜPHANE KONFERANS SALONU

gerekmektedir.

Tüm bu çalışmalarda görev alacak farklı uzmanlık alanlarının, bilgi üretimine geçebilmeleri için, olmazsa olmaz ön koşul, depremin meydana gelebileceği potansiyel risk alanlarının belirlenmesidir,

Bu süreç Jeoloji Mühendisliği uygulama alanları içerisinde olan, depremlere neden olan aktif fayların haritalanması ile başlar. Bu nedenle önümüzdeki yıllarda, "Yer bilimlerinin ana görevlerinden biri, tıptaki koruyucu hekimliğin karşılığı olan Afet Bölgeleri Ayrıntılı Haritalarının üretilmesi olmalıdır,"¹

3) İmar planlama çalışmalarına başlayabilmek için, öncelikle arazi kullanım potansiyel haritaları gereklidir. Bu haritalarda yerleşim alanları için seçilen bölgeler, başta zemin etüdüleri olmak kaydı ile mikro bölgelere ayrılmalı ve sonrasında parsel bazına indirgenmiş jeoteknik araştırmalarla elde edilen zemin parametrelerine göre üst yapı projeleri tasarlanmalıdır.

4) İmar planlama çalışmalarından başlayarak yapılaşma aşamasına kadar bir bütünsellik oluşturan bu sürecin denetimi için, asıl arzu edilen toplumsal oto kontrol olmakla birlikte, gelişmişlik düzeyimiz ve toplumsal örgütlülüğümüz göz önünde bulun-

durularak, bu işlerin kamu adına üniversiteler ve yerel yönetimler ile işbirliği içerisindeki meslek odaları tarafından üstlenilmesi gerektiği düşünülmektedir.

5) Deprem öncesi, deprem anı ve deprem sonrasında yaşanan koordinasyon eksikliğinin giderilebilmesi ve yürütülecek, çalışmalarda en iyi sonucu en kısa sürede ve en az maliyetle elde edilebilmesi amacıyla, özerk yapıda bir "Deprem Yüksek Kurutu" oluşturulması ciddi bir gereksinimdir. Bu kuruluşa bağlı ve bu amaçlar doğrultusunda, tüm ülke sathında sürdürülen konuya ilişkin bilgilerin derlendiği ve otomasyona tabi tutulduğu, ilgili uzmanlara ve kamuya sunulabileceği bir "Deprem Bilgi Bankasının kurul-

ması zorunludur.

6) Mevcut teknolojik olanaklar depremi önceden kestirme konusunda yeteri başarıyı göstermemekle birlikte, gerek teknoloji ve gerekse bilgi deneyimi bakımından geride kalmamak için, yeni bir binyılın eşliğinde bulunmamıza rağmen ne yazık ki ülkemizde halen egemen olan, az gelişmiş toplumlara özgü, kadercilik anlayışının, bilim insanlarının çalışmalarını olumsuz yönde etkilediğine ve bu konuda hükümetler, yerel yönetimler ve yurttaşlarımızın zca alınması gerekli önlemleri olumsuz yönde etkilemesine İZTI verilmemelidir, öncelikli iv pilet' bölgede, önceden Kestirme

çalışmaları desteklenerek sürdürülmelidir.

7) Son depremlerde de bir kez daha görüldüğü üzere, yapılaşma süreçlerinde yıkımda etkili olan zemin parametrelerinin ayrıntıları ile ortaya çıkarılması gerekmektedir.. Geçmişte keyfiyet arzeden ve yapılagelen bu tür çalışmaların Bayındırlık Bakanlığı tarafından yayımlanan 2 Eylül 99 tarihli yönetmelik ve 15 Ekim 99 tarihli Genelge sonrasında, hiçbir standarda uymayan, son derece eksik verilerle yapılmaya başlandığı ve bu altlık "bil-gülerle yapılaşma kararlarının verildiği gözlenmektedir. Bu olumsuzlukların giderilebilmesi ve sağlıklı bir kentleşme sürecinin çağdaş planlama normlarında sürdürülebilmesi için jeotjik-jeoteknik etüdlerin Odamız tarafından hazırlanan ve sirküle edilen standartlar çerçevesinde yapılması gerekmektedir.

3) Bilindiği üzere Kuzey Anadolu Fay'ının oluşturduğu fay koridorları otoyollar- için ve fay.. önünde gelişen düzlükler {ovalar} ise sanayi yatırımları için çekici alanlar olarak algılanmış ve

projelendirilmiştir. Oysa deprem etkisini artırıcı özellikteki bu tür alanlar, aynı zamanda taban suyu yüksek ve dolayısı ile verimli topraklar olmaları

nedeni ile, tarıma terk edilmelidir.,

9) Yer seçiminde mümkün oldukça sağlam zeminler tercih edilmeli, alüvyon ve benzeri gevşek zeminler ile yeraltısu tablasının yüzeye yakın olduğu alanlar ve dolgu ile kazanılmış sahalar kesinlikle imara açılmamalıdır.

10) Özellikle deprem riski en yüksek bölgelerden başlamak üzere» ülkenin yapı stoğu, ilgili uzmanlarca, olası depremlere karşı dayanıklılık açısından kontrol edilmeli ve gerekli önlemler ivedilikle alınmalıdır.

Bu noktada herkesi "insanoğlunun doğaya hakim olma savaşı" gibi çağın gerisinde kalmış bir anlayıştan hızla uzaklaşıp "doğayla dost" ve "doğayla barışık" yaşamının evrensel kurallarına sahip çıkmaya davet ediyoruz. Bir depremler ülkesi olan Türkiye'de elde edilen istatistikî değerlere göre yaklaşık 2 yılda bir yıkıcı deprem meydana gelmektedir. Bu nedenle ihmal edilemeyecek derecede önemli olan yukarıdaki önermelerin biran önce uygulamaya konulmasını arzu etmekteyiz. Benzeri büyük felaketleri yaşamamak için, önlemler ve denetlemeler sürekli ve itinalı olmalıdır.